

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นและหมู่บ้านทั่วไป ภาคใต้ ครั้งนี้ครอบคลุมสาระสำคัญต่าง ๆ คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นและหมู่บ้านทั่วไป
2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่น
3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป
4. เปรียบเทียบความแตกต่างของบทบาทที่คาดหวังของผู้นำท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชน ระหว่างหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นกับหมู่บ้านทั่วไป
5. เปรียบเทียบความแตกต่างของบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชน ระหว่างหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นกับหมู่บ้านทั่วไป

สมมติฐานของการวิจัย

1. บทบาทที่คาดหวังของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนในหมู่บ้านพัฒนาดี แคนสูงกว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริง
2. บทบาทที่คาดหวังของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนในหมู่บ้านทั่วไปสูงกว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริง
3. บทบาทที่คาดหวังของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนในหมู่บ้านพัฒนาดี แคนสูงกว่า ในหมู่บ้านทั่วไป
4. บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนในหมู่บ้านพัฒนาดี แคนสูงกว่า ในหมู่บ้านทั่วไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดี แคน และหมู่บ้านทั่วไป ในภาคใต้ โดยมีจำนวนตัวอย่างประชากรทั้งหมด 548 คน และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนมาได้ครบถ้วนทั้ง 548 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยจัดทำเป็นฉบับเดียว ซึ่งจัดแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อความเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยถามในเรื่อง เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นข้อความเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน มี 4 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการสาธารณสุข ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านการเมืองการปกครอง

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามและเก็บกลับคืนด้วยตนเองบางส่วน และบางส่วนได้ให้ผู้ช่วยวิจัยแจกและเก็บให้ ซึ่งเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้สมบูรณ์ และครบถ้วนทั้ง 548 ฉบับ จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลที่เป็นสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ความการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นและหมู่บ้านทั่วไป วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อในแต่ละด้าน

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ความการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นและหมู่บ้านทั่วไป วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าที (t-dependent)

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของบทบาทที่คาดหวังและความแตกต่างของบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ความการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชน ระหว่างหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นกับหมู่บ้านทั่วไป วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าที (t-independent)

สรุปผลการวิจัย

ในการสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยจะได้แยกกล่าวสรุปเป็น 4 ตอน กับรายละเอียดที่จะนำเสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่น มีจำนวน 272 คน เป็นชายร้อยละ 82.00 เป็นหญิงร้อยละ 18.00 มีอายุระหว่าง 30 - 39 ปี เป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 31.60 ส่วนใหญ่ร้อยละ 77.60 มีระดับการศึกษา ป.4-ป.6 หรือเทียบเท่า

2. ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป มีจำนวน 276 คน เป็นชายร้อยละ 79.70 เป็นหญิงร้อยละ 20.30 ส่วนมากมีอายุระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.60 ส่วนใหญ่ร้อยละ 79.00 มีระดับการศึกษา ป.4-ป.6 หรือเทียบเท่า

ตอนที่ 2 บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ความการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นและหมู่บ้านทั่วไป

1. บทบาทที่คาดหวัง

1.1 การรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดี เด่น

ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดี เด่นคาดหวังว่า บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ควรปฏิบัติบทบาทด้านต่าง ๆ โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 4.49$) โดยจะพิจารณาเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

1.1.1 ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดี เด่น คาดหวังว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนควรปฏิบัติบทบาทด้านนี้โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 4.43$) แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีบทบาทที่ควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด 3 ข้อ คือ ส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีการรวมตัวกัน เป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเอง ($\bar{X} = 4.56$) ประสานงานกับหน่วยงานอื่นให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เช่น ความรู้ด้านการเกษตร การอุตสาหกรรมในครัวเรือน ($\bar{X} = 4.54$) และส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพและบริการวิชาชีพในชุมชน ($\bar{X} = 4.53$) นอกนั้นทุกข้อควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

1.1.2 ด้านการสาธารณสุข ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดี เด่นคาดหวังว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนควรปฏิบัติบทบาทด้านนี้โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีบทบาทที่ควรปฏิบัติบทบาทอยู่ในเกณฑ์มากที่สุดข้อหนึ่งข้อคือ ส่งเสริมและให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องการบริโภคอาหาร การประกอบอาหารที่ถูกลักษณะ ($\bar{X} = 4.49$) นอกนั้นทุกข้อควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด

1.1.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดี เด่น คาดหวังว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ควรปฏิบัติบทบาทด้านนี้โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 4.48$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีบทบาทที่ควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด 8 ข้อ คือ เป็นผู้นำในการต่อต้านอบายมุข เช่น การพนัน ยาเสพติด สถานเริงรมย์ ($\bar{X} = 4.50$) เป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน เช่น บำรุงรักษาสิ่งสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้านให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตลอดเวลา ($\bar{X} = 4.50$) เป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามัคคีภายในชุมชน เช่น การจัดแข่งขันกีฬา ($\bar{X} = 4.50$) เป็นผู้นำในการประกอบกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันลอยกระทง ($\bar{X} = 4.57$) เป็นตัวอย่างที่ดีในด้านความรู้ ความประพฤติและการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 4.60$)

ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเพื่อประกอบกิจกรรมกุศล เช่น การทำความสะอาดสถานที่สำคัญทางศาสนาในวันสำคัญของชาติ การเดินวิ่งการกุศล ($\bar{X} = 4.51$) ประสานงานกับหน่วยงานอื่นจัดอบรมสมาชิกในชุมชนให้ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เช่น การอบรมเกี่ยวกับกิจกรรมรียาท การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาหรืองานประเพณีที่ชุมชนจัดขึ้น ($\bar{X} = 4.52$) และประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น แหล่งน้ำป่าไม้ เพื่อประโยชน์สุขของทุกคนในชุมชนและในประเทศชาติ ($\bar{X} = 4.50$) นอกนั้นทุกข้อควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

1.1.4 ด้านการเมืองการปกครอง ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนใน

หมู่บ้านพัฒนาดีเด่น คาดหวังว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ควรปฏิบัติบทบาทด้านนี้โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าบทบาทที่ควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด 7 ข้อ คือ แนะนำให้ประชาชนรู้จักใช้สิทธิของคนและการตัดสินใจในการเลือกผู้นำ ผู้แทนราษฎร โดยพิจารณาคุณสมบัติที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.57$) ส่งเสริมให้ประชาชนช่วยกันดูแลมิให้มีการละเมิดสิทธิเสรีภาพพื้นฐาน เพื่อประโยชน์สุขของทุกคนภายในหมู่บ้าน ($\bar{X} = 4.50$) ส่งเสริมให้ประชาชนใช้สิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและกล้าแสดงความคิดเห็นได้แย่งอย่างมีเหตุผลในการประชุมพิจารณาแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ($\bar{X} = 4.58$) ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อความมั่นคงปลอดภัยของชุมชนและของประเทศชาติ เช่นการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน การฝึกอบรมไทยอาสาป้องกันชาติ ($\bar{X} = 4.51$) ประสานงานกับหน่วยงานอื่นจัดให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย เช่น การไปออกเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X} = 4.61$) ประสานงานกับหน่วยงานอื่นจัดให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมืองที่ถูกต้องตามความเป็นจริงและทันต่อเหตุการณ์ ($\bar{X} = 4.54$) และประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับประชาชนในชุมชน เพื่อประโยชน์ในด้านการเมืองการปกครอง เช่น การปิดแผ่นป้ายเชิญชวนประชาชนไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ($\bar{X} = 4.68$) นอกนั้นทุกข้อควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

1.2 การรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป

ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป คาดหวังว่าบทบาทของของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนควรปฏิบัติบทบาทด้านต่าง ๆ โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.90$) โดยจะพิจารณาเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

1.2.1 ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป คาดหวังว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ควรปฏิบัติบทบาทด้านนี้โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.79$) แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากเช่นกัน โดยเฉพาะข้อที่ว่า เป็นผู้นำในการสร้างและบำรุงสาธารณสมบัติประจำหมู่บ้านที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพ เช่น ถนน ห้วย หนอง คลอง บึง ที่เลี้ยงสัตว์ ($\bar{X} = 3.91$) ส่วนข้อที่ควรปฏิบัติในเกณฑ์มากเช่นกันแต่เป็นอันดับสุดท้าย คือข้อที่ว่า เป็นผู้นำในการปรับปรุงเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น การทำและการใช้ปุ๋ยหมัก ($\bar{X} = 4.35$)

1.2.2 ด้านการสาธารณสุข ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป คาดหวังว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ควรปฏิบัติบทบาทด้านนี้โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.95$) แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้อควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากเช่นกัน โดยเฉพาะข้อที่ว่า ให้ความรู้แก่ประชาชน เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัย ($\bar{X} = 4.02$) ส่วนข้อที่ควรปฏิบัติในเกณฑ์มากเช่นกันแต่เป็นอันดับสุดท้าย คือข้อที่ว่า ส่งเสริมและให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องการบริโภคอาหาร การประกอบอาหารที่ถูกลักษณะ ($\bar{X} = 3.87$)

1.2.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป คาดหวังว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนควรปฏิบัติบทบาทด้านนี้โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.90$) แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้อควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากเช่นกัน โดยเฉพาะข้อที่ว่า ส่งเสริมให้มีการร่วมมือกันภายในชุมชนและระหว่างชุมชน เพื่อการแก้ไขขัดตาที่เกิดขึ้นร่วมกัน ($\bar{X} = 4.02$) ส่วนข้อที่ควรปฏิบัติในเกณฑ์มากเช่นกัน แต่เป็นอันดับสุดท้ายคือข้อที่ว่า ส่งเสริมการพักผ่อนหย่อนใจให้กับสมาชิกในชุมชน เช่น การจัดสนามเด็กเล่นและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ($\bar{X} = 3.69$)

1.2.4 ด้านการเมืองการปกครอง ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป คาดหวังว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ควรปฏิบัติบทบาทด้านนี้โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.94$) แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้อควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากเช่นกัน โดยเฉพาะข้อที่ว่า ประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับประชาชน เพื่อประโยชน์ด้านการเมืองการปกครอง เช่น การปิดแผ่นป้ายเชิญชวนประชาชนไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ($\bar{X} = 4.14$) ส่วนข้อที่ควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากเช่นกัน แต่เป็นอันดับสุดท้าย คือข้อที่ว่า ส่งเสริมให้มีการจัดวางผังหมู่บ้าน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{X} = 3.72$)

2. บทบาทที่ปฏิบัติจริง

2.1 การรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดี

ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดี เด่น มีความเห็นว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนได้ปฏิบัติบทบาทโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.76$) โดยจะพิจารณาเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

2.1.1 ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นมีความเห็นว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ได้ปฏิบัติบทบาทจริงด้านนี้ โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.66$) แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าได้มีการปฏิบัติบทบาทจริงในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ปานกลางหนึ่งข้อ คือ ส่งเสริมให้มีการผลิตผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่นหรือสินค้าพื้นเมือง ($\bar{X} = 3.40$) นอกนั้นทุกข้อได้ปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์มาก

2.1.2 ด้านการสาธารณสุข ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นมีความเห็นว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ได้ปฏิบัติบทบาทจริงด้านนี้โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.86$) แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้อได้มีการปฏิบัติบทบาทจริงอยู่ในเกณฑ์มากเช่นกัน โดยเฉพาะข้อที่ว่า ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาสาธารณสุขขึ้นในหมู่บ้าน เช่น กองทุนทวดและเวชภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.00$) ส่วนข้อที่ได้มีการปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์มากเช่นกัน แต่เป็นอันดับสุดท้ายคือข้อที่ว่า ส่งเสริมและให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องการบริโภคอาหาร การประกอบอาหารที่ถูกลักษณะ ($\bar{X} = 3.69$)

2.1.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่น มีความเห็นว่า บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนได้ปฏิบัติบทบาทจริงด้านนี้ โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.73$) แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ได้มีการปฏิบัติบทบาทจริงในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ปานกลางหนึ่งข้อคือ เป็นผู้นำในการจัดให้มีการศึกษาอบรมสมาชิกในชุมชน เกี่ยวกับการป้องกันภัยต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน เช่น อัคคีภัย อุทกภัย วาตภัย ($\bar{X} = 3.39$) นอกนั้นทุกข้อได้ปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์มาก

2.1.4 ด้านการเมืองการปกครอง ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่น มีความเห็นว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนได้ปฏิบัติบทบาทจริงด้านนี้โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.81$) แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้อได้มีการปฏิบัติบทบาทจริงอยู่ในเกณฑ์มาก เช่นกัน โดยเฉพาะข้อที่ว่า ประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับประชาชนในชุมชนเพื่อประโยชน์ในด้านการเมืองการปกครอง เช่น การปิดแผ่นป้ายเชิญชวนประชาชนไปใช้สิทธิในการ

เลือกตั้งผู้แทนราษฎร ($\bar{X} = 4.06$) ส่วนข้อที่ได้มีการการปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์มากเช่นกัน แต่เป็นอันดับสุดท้าย คือข้อที่ว่า แนะนำหรือให้ความรู้ในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่ควรรู้แก่ประชาชน ($\bar{X} = 3.55$)

2.2 การรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป

ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป มีความเห็นว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนได้ปฏิบัติบทบาทจริงโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$) โดยจะพิจารณาเป็นรายด้านดังนี้

2.2.1 ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป มีความเห็นว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนได้ปฏิบัติบทบาทจริงด้านนี้โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 2.77$) แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าได้มีการปฏิบัติบทบาทจริงในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์น้อยหนึ่งข้อคือ เป็นผู้นำในการปรับปรุงเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น การทำและการใช้ปุ๋ยหมัก ($\bar{X} = 2.37$) นอกนั้นทุกข้อได้ปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

2.2.2 ด้านการสาธารณสุข ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป มีความเห็นว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ได้ปฏิบัติบทบาทจริงด้านนี้โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าได้มีการปฏิบัติบทบาทจริงในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์มาก หนึ่งข้อคือ เป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมปรับปรุงพัฒนาสุขภาพในชุมชน เช่น การร่วมกับประชาชนจัดทำความสะอาดบ้านเรือนและหมู่บ้าน การสร้างส้วม ($\bar{X} = 3.52$) นอกนั้นทุกข้อได้ปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

2.2.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป มีความเห็นว่า บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ได้ปฏิบัติบทบาทจริงด้านนี้โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าได้มีการปฏิบัติบทบาทจริงในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์มาก 2 ข้อคือ เป็นผู้นำในการประกอบกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันลอยกระทง ($\bar{X} = 3.52$) และเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านความรู้ ความประพฤติและการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.53$) นอกนั้นทุกข้อได้ปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

2.2.4 ด้านการ เมืองการปกครอง ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้าน
ทั่วไป มีความเห็นว่า บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนได้ปฏิบัติบทบาทจริงในด้านนี้โดยส่วนรวม
อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$) แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าได้มีการปฏิบัติบทบาทจริงในด้านนี้
อยู่ในเกณฑ์มาก 3 ข้อ คือ แนะนำให้ประชาชนรู้จักสิทธิของคนและการตัดสินใจในการเลือกผู้นำ
ผู้แทนราษฎร โดยพิจารณาคุณสมบัติที่เหมาะสม ($\bar{x} = 3.57$) ประสานงานกับหน่วยงานอื่นจัดให้
ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน ความระบอบประชาธิปไตย เช่น การไป
ออกเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.54$) และประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับประชาชนในชุมชน เพื่อ
ประโยชน์ด้านการ เมือง การปกครอง เช่น การปิดแผ่นป้าย เชิญชวนประชาชนไปใช้สิทธิในการ
เลือกตั้งผู้แทนราษฎร ($\bar{X} = 3.62$) นอกนั้นทุกข้อได้ปฏิบัติจริงอยู่ใน เกณฑ์ปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลการ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง
ของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้าน
พัฒนาดี เค่นและหมู่บ้านทั่วไป

1. ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดี เค่น

สมมุติฐานข้อที่ 1 บทบาทที่คาดหวังของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนในหมู่บ้านพัฒนา
ดี เค่นสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริง

ผลการวิจัยปรากฏว่า บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนทั้ง 4 ด้าน คะแนน
เฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่ปฏิบัติจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 ทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 50 ข้อ คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวัง
สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่ปฏิบัติจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ จึงเป็นไป
ตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า บทบาทที่คาดหวังของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนในหมู่บ้านพัฒนาดี เค่น
สูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริง

2. ความการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป

สมมุติฐานข้อที่ 2 บทบาทที่คาดหวังของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนในหมู่บ้านทั่วไป สูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริง

ผลการวิจัยปรากฏว่า บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ทั้ง 4 ด้าน คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่ปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 50 ข้อ คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่ปฏิบัติจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ จึงเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า บทบาทที่คาดหวังของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนในหมู่บ้านทั่วไป สูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริง

ตอนที่ 4 ผลการ เปรียบ เทียบความแตกต่างของบทบาทที่คาดหวังและความแตกต่างของบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ความการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชน ระหว่างหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นกับหมู่บ้านทั่วไป

1. บทบาทที่คาดหวัง

สมมุติฐานข้อที่ 3 บทบาทที่คาดหวังของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นสูงกว่าในหมู่บ้านทั่วไป

ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนทั้ง 4 ด้าน ในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นสูงกว่าหมู่บ้านทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนทั้ง 50 ข้อ ในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นสูงกว่าหมู่บ้านทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ จึงเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า บทบาทที่คาดหวังของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นสูงกว่าในหมู่บ้านทั่วไป

2. บทบาทที่ปฏิบัติจริง

สมมุติฐานข้อที่ 4 บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นสูงกว่าในหมู่บ้านทั่วไป

ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนทั้ง 4 ด้าน ในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นสูงกว่าหมู่บ้านทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนทั้ง 50 ข้อ ในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นสูงกว่าหมู่บ้านทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ จึงเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นสูงกว่าในหมู่บ้านทั่วไป

อภิปรายผล

1. บทบาทที่คาดหวังของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ความการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นและหมู่บ้านทั่วไป

เมื่อได้พิจารณาคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ความการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นและหมู่บ้านทั่วไปปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่ม คาดหวังว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนนั้นควรปฏิบัติบทบาทโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นในแบบสอบถามนั้น ได้ศึกษาจากหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจการประกวดหมู่บ้านพัฒนา และแนวความคิดต่าง ๆ จึงทำให้บทบาทต่าง ๆ มีแนวโน้มไปในทางที่ควรปฏิบัติ แต่เมื่อพิจารณาต่อไปถึงคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่มพบว่า ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นคาดหวังว่า บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนควรปฏิบัติบทบาทด้านการสาธารณสุขและด้านการเมืองการปกครองอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ส่วนผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไปคาดหวังว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากเท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นเห็นว่าประชาชนในชนบทยังไม่ได้รับบริการทางสุขภาพอนามัยจากรัฐอย่างทั่วถึง ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีสุขภาพความเจ็บไข้ได้ป่วยมาก และต้องช่วยเหลือตนเองในการรักษาพยาบาลความยากลำบาก ผู้นำท้องถิ่นในฐานะที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนจึงสมควรที่จะมีส่วนดำเนินการเพื่อลดปัญหาดังกล่าว นอกจากนี้แล้วในด้านการเมืองการปกครอง ผู้นำท้องถิ่นเป็นบุคคลที่ประชาชนให้ความเคารพนับถือไว้วางใจ หากชาวบ้านมีปัญหาหรือข้อขัดแย้ง ก็เป็นผู้รวบรวมปัญหาความต้องการของชาวบ้าน ให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาคือข้อขัดข้องต่าง ๆ จึงย่อมมีความคาดหวังว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนควรปฏิบัติบทบาทในด้านเหล่านี้

ให้ดีที่สุด เพื่อให้ผลการดำเนินงานของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ในบทบาทแต่ละด้านมีสิ่งที่น่าสนใจดังจะกล่าวเป็นรายด้านดังนี้

ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ มีบทบาทหนึ่งที่น่าสนใจ กล่าวคือ ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นคาดหวังว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ในขณะที่ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไปคาดหวังว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก คือบทบาทที่ว่า "ส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเอง" ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม เห็นพ้องกันว่า ประชาชนโดยทั่วไปโดยเฉพาะในชนบทถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุน พ่อค้าคนกลาง ทำให้ขายผลผลิตได้ในราคาที่ไม่เป็นธรรมทำให้ยากจนลง ดังที่วันรักษ์ มิ่งมณีนาคน (2531) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า สิ่งที่ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ตกอยู่ในสภาพที่ยากจน มีรายได้น้อยและรายได้ไม่สม่ำเสมอ เพราะยังต้องประสบกับการเสี่ยงทางด้านผลผลิตและราคาขายอยู่เสมอ ซึ่งในการรวมกลุ่มจะช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ ผู้นำท้องถิ่นจึงสมควรที่จะมีส่วนในการดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนรวมกลุ่มกัน เพื่อช่วยลดปัญหาดังกล่าว

ด้านการสาธารณสุข มีบทบาทหนึ่งที่น่าสนใจ กล่าวคือ ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นคาดหวังว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไปคาดหวังว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากเช่นกัน คือ "เผยแพร่ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันและรักษาโรคต่าง ๆ ที่มักเกิดในชุมชน" ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่ม เห็นพ้องกันว่า ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันและรักษาโรคเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยป้องกันและรักษาโรคที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีขึ้น ผู้นำท้องถิ่นจึงสมควรให้ความรู้ในเรื่องนี้เพื่อให้ประชาชนนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันของตนเอง

ด้านสังคมและวัฒนธรรม มีบทบาทหนึ่งที่น่าสนใจ กล่าวคือ ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นคาดหวังว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ส่วนผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป คาดหวังว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก คือ บทบาทที่ว่า "เป็นตัวอย่างที่ดีในด้านความรู้ ความประพฤติ และการดำเนินชีวิต" ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่ม เห็นพ้องกันว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีความรู้ ความประพฤติ และการดำเนินชีวิตที่ดีสามารถเป็นแบบอย่างให้ชาวบ้านได้ยึดเป็นแนวในการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงตนเองให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพอันเป็นผลให้การพัฒนาชุมชนของตนเองเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับชุมชนอื่น ๆ ได้

ด้านการเมืองการปกครอง ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นและหมู่บ้านทั่วไป ต่างก็มีความคาดหวังตรงกันว่าบทบาทที่ควรปฏิบัติมาเป็นอันดับแรก คือ "ประชาสัมพันธ์ทำความ เข้าใจกับประชาชนในชุมชน เพื่อประโยชน์ด้านการเมืองการปกครอง เช่น การปิดแผ่นป้าย เชิญชวนประชาชนไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร" ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่าคุณคอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่ม เห็นพ้องกันว่า การประชาสัมพันธ์ทำความ เข้าใจเป็น สิ่งจำเป็นสำหรับประชาชนที่จะช่วยให้ประชาชนได้รับข่าวสาร เรื่องราวความเป็นไปต่าง ๆ ที่ เกี่ยวกับการเมืองการปกครองที่ถูกต้อง มีประโยชน์และทันต่อเหตุการณ์

2. บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นและหมู่บ้านทั่วไป

เมื่อได้พิจารณาคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นและหมู่บ้านทั่วไป ปรากฏว่า ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่น มีความเห็นว่า บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนนั้นได้ปฏิบัติบทบาทโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไปมีความเห็นว่า บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนนั้นได้ปฏิบัติ บทบาทโดยส่วนรวม เกณฑ์ปานกลาง ทั้งนี้อาจจะแสดงว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนยังไม่ถึงขั้นที่คอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่มพอใจ จนเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด และยังไม่ถึงขั้นที่เห็นว่าน้อยหรือน้อยที่สุด โดยผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นอาจเห็นว่า ผู้นำท้องถิ่นได้ปฏิบัติ บทบาทอยู่ในเกณฑ์มากด้วยความพากเพียรและเสียสละ ซึ่งส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านดีขึ้น ส่วนผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไปมีความเห็นว่า บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนนั้นยังทำได้ไม่ดีเท่าที่ควรและยังอยู่เพียงระดับปานกลางนั้น อาจสืบเนื่องมาจากปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ เช่น ความกระตือรือร้น ความรับผิดชอบ ความเหนื่อยล้า และเวลาเลยทำให้มองเห็นว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนที่ได้ปฏิบัติไปนั้นอยู่ในเกณฑ์น้อย จากผลการวิจัยนี้จะพิจารณาเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นและหมู่บ้านทั่วไป มีความเห็นตรงกันว่า บทบาทข้อหนึ่งของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนที่ได้ปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ถึงแม้จะไม่อยู่ระดับน้อยที่สุด แต่ค่าเฉลี่ยก็ต่ำกว่าอื่น ๆ คือ "ส่งเสริมให้มีผลิตผลผลิตของท้องถิ่นหรือสินค้า พื้นเมือง" ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่าเป็นส่วนใหญ่อแล้วประชาชนจะ

ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม เช่น การปลูกยางพารา ซึ่งมันคืออยู่แล้ว เลยทำให้การรณรงค์เกี่ยวกับเรื่องนี้ไม่มากเท่าที่ควร ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่ม เห็นว่ามีการปฏิบัติจริงอยู่ใน เขตที่ปานกลางตามไปด้วย

ด้านการสาธารณสุข มีบทบาทหนึ่งที่น่าสนใจที่ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นมีความ เห็นว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนมีการปฏิบัติจริงอยู่ใน เขตที่มาก ส่วนผู้นำท้องถิ่นและประชาชนมีความ เห็นว่ามีการปฏิบัติจริงอยู่ใน เขตที่ปานกลาง แต่ เป็นอันสุดท้ายตามการของบุคคลแต่ละกลุ่ม คือ "ส่งเสริมและให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องการบริโภคอาหารและการประกอบอาหารที่ถูกลักษณะ" ทั้งนี้ อาจ เป็น เพราะ ว่า ส่วนใหญ่ประชาชนไม่นิยมบริโภคอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ ประกอบกับอาหารที่ประชาชนนิยมบริโภคมีวิธีการประกอบอาหารที่ไม่ยุ่งยากสลับซับซ้อนเลย ทำให้การรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับ เรื่องนี้มีไม่มากเท่าที่ควร ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่ม เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ใน เขตที่ปานกลางตามไปด้วย

ด้านสังคมและวัฒนธรรม ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นและหมู่บ้านทั่วไปมีความ เห็นตรงกันว่า บทบาทข้อหนึ่งของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนที่ได้ปฏิบัติจริงอยู่ใน เขตที่มากถึงแม้จะไม่อยู่ระดับมากที่สุด แต่ค่าเฉลี่ยก็สูงกว่าข้ออื่น ๆ คือ "เป็นผู้นำในการประกอบกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันลอยกระทง" ทั้งนี้ อาจ เป็น เพราะ ว่า ผู้นำท้องถิ่น โดยทั่วไปแล้วมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชนในชุมชนมาก เมื่อชุมชนจัดกิจกรรมใดขึ้นมาผู้นำท้องถิ่นมักจะได้รับการมอบหมายจากประชาชนในชุมชนให้เป็นผู้จัดกิจกรรมอยู่เสมอ นอกจากนี้แล้วผู้นำท้องถิ่นจะ เป็นผู้ชักนำให้ประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะอีกด้วย

ด้านการเมืองการปกครอง ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นและหมู่บ้านทั่วไปมีความ เห็นตรงกันว่า บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนที่ได้ปฏิบัติจริงอยู่ใน เขตที่มากเป็นอันดับแรก คือ "ประชาชนสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับประชาชนในชุมชน เพื่อประโยชน์ด้านการเมืองการปกครอง เช่น การปิดแผ่นป้ายเชิญชวนประชาชนไปใช้สิทธิในการ เลือกตั้งผู้แทนราษฎร" ซึ่งตรงตามความคาดหวังของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นและหมู่บ้านทั่วไป ทั้งนี้ อาจ เป็น เพราะ ว่า ในการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในแต่ละครั้ง ทางราชการมักจะให้รางวัลหมู่บ้านที่ประชาชนไปใช้สิทธิในการ เลือกตั้งมากที่สุดในแต่ละอำเภอ เลยทำให้การ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ เรื่องนี้มากตามไปด้วย ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่ม เห็นว่ามีการปฏิบัติจริงอยู่ใน เขตที่มากตามไปด้วย

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่น และหมู่บ้านทั่วไป

3.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่น

จากผลการวิจัยปรากฏว่าตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่น บทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับที่โทบูลย์ ช่างเรียง (2515) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า บทบาทจริงที่บุคคลแสดงนั้นไม่แน่นอนเสมอไปว่า จะเหมือนกับบทบาทที่ควรจะเป็นไปตามปกติสถานของสังคม และเมื่อได้พิจารณาต่อไปถึงผลของการทดสอบความแตกต่าง พบว่า คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่ปฏิบัติจริงทุกด้าน ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่น หมายถึงว่าผู้นำท้องถิ่นในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นมีความคาดหวังต่อการปฏิบัติ บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนด้านต่าง ๆ สูงกว่าที่มีการปฏิบัติจริง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นตระหนักและให้ความสำคัญของการพัฒนาชุมชนของคนให้เจริญก้าวหน้า ก็ย่อมต้องคาดหวังไว้ว่า บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนนั้นควรปฏิบัติบทบาททุกด้านอยู่ในเกณฑ์มาก แต่ผลที่ออกมาที่มีการปฏิบัติบทบาทไม่ได้เท่ากับที่ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นคาดหวังไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เช่น ความร่วมมือของประชาชน ความเหนียวแน่นของผู้นำท้องถิ่นเอง และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ

3.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป

จากผลการวิจัยปรากฏว่า ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป บทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับที่ ทิทยา สุวรรณชฎ (2517) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า บทบาทที่ควรจะเป็นนั้นไม่แน่นอนเสมอว่าจะเหมือนพฤติกรรมจริง ๆ ของคนที่ครองฐานะตำแหน่งนั้น ๆ เพราะพฤติกรรมจริงนั้น เป็นผลของปฏิกิริยาของคนที่ครองฐานะตำแหน่งที่มีต่อบทบาทที่ควรจะเป็นบุคลิกภาพของคน และบุคลิกภาพของผู้อื่นที่เข้ามาร่วมในพฤติกรรม และเครื่องกระตุ้นที่มีอยู่ในเวลาและ

สถานที่ที่เกิดการติดต่อกองสังคม และ เมื่อพิจารณาต่อไปถึงผลของการทดสอบความแตกต่างพบว่า คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่ปฏิบัติจริงทุกด้าน ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป ซึ่งหมายความว่า บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนที่ได้ปฏิบัติจริงไปนั้นไม่เป็นไปตามความคาดหวังของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป นำเอาการปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนเท่าที่พบเห็นไปเปรียบเทียบกับหลักการที่ควรจะเป็น ซึ่งในความจริงแล้วอาจมีอุปสรรคหรือสิ่งเกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่ทำให้บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนได้ปฏิบัติบทบาทนั้น ๆ ไม่เต็มที่ ซึ่งในกรณีเช่นนี้อาจเกิดขึ้นได้เสมอที่การปฏิบัติจริงไม่สามารถปฏิบัติได้ตามความต้องการหรือหลักการที่กำหนดไว้

4. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบทบาทที่คาดหวัง และความแตกต่างของบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนระหว่างหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นกับหมู่บ้านทั่วไป

4.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบทบาทที่คาดหวังของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนระหว่างหมู่บ้านดีเด่นกับหมู่บ้านทั่วไป

ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นมีความคาดหวังต่อบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนสูงกว่าในหมู่บ้านทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับที่เกตเซลและคณะ (Getzels and Others อ้างถึงใน เบ็ญจพร ไข่เทียมศิลป์, 2526) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า ความคาดหวังนี้ย่อมแตกต่างกันออกไป เพราะคนเราต่างมีความคิดและความต้องการต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ซีคอร์ดและแบคแมน (Secord and Backman อ้างถึงใน เบ็ญจพร ไข่เทียมศิลป์, 2526) ที่ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับเรื่องความคาดหวังนี้ไว้ว่า บทบาทที่คาดหวังคือการคาดหวังที่เกี่ยวข้องกับบทบาทประเภทต่าง ๆ ซึ่งแต่ละคนจะคาดหวังบทบาทแตกต่างกันออกไป และเมื่อพิจารณาต่อไปพบว่า คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไปทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นตระหนักและกระตือรือร้นในการพัฒนาชุมชน และทราบผลที่คาดว่าจะได้รับจากการพัฒนา ต่างก็มุ่งหวังหรืออยากให้อำนาจปฏิบัติ จึงทำให้มีความคาดหวังว่า บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนนั้น ถ้าได้ปฏิบัติบทบาทในแต่ละด้านมาก การปฏิบัติงานก็ย่อมมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น เท่านั้น

4.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนระหว่างหมู่บ้านพัฒนาดี เค่นกับ หมู่บ้านทั่วไป

ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดี เค่นมีความเห็นคอบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนที่ได้ปฏิบัติจริงสูงกว่าในหมู่บ้านทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน และเมื่อพิจารณาต่อไปพบว่า คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่ปฏิบัติจริง ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไปต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดี เค่นทุกข้อ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้นำท้องถิ่นในหมู่บ้านทั่วไป ไม่สามารถจะปฏิบัติบทบาทจริงได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่โทบูลย์ ช่างเรียง (2515) ได้ให้ข้อคิดไว้ว่า บทบาทที่บุคคลแสดงจริง ๆ นั้น เป็นผลของปฏิกิริยาแห่งบุคลิกของบุคคลที่ครองสถานภาพร่วมกับบุคลิกภาพของบุคคลอื่นที่มาร่วมในพฤติกรรมและ เครื่องกระตุ้นต่าง ๆ ที่มีอยู่ในเวลาและสถานที่ที่เกิดการแสดงบทบาท ซึ่งอาจทำให้เห็นว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนที่ได้ปฏิบัติจริงนั้นไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ ส่วนผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดี เค่นในช่วงก่อนการประกวดหมู่บ้านพัฒนาระดับ เขต เจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายต่าง ๆ ได้ทุ่มเทกำลังกาย กำลังสมองและเวลา เพื่อกระตุ้นให้ผู้นำท้องถิ่นในหมู่บ้านมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาชุมชนของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของสถาบันวิจัยพัฒนาบริหารศาสตร์ (2520) ซึ่งพบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการประกวดหมู่บ้านพัฒนาดี คือ ความมุ่งมั่นในการที่จะเอาชนะของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จากการที่ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดี เค่นได้รับการกระตุ้นและสนับสนุนส่งเสริมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐนี้เอง ทำให้ผู้นำท้องถิ่นได้ปฏิบัติบทบาทของตนเองในการพัฒนาชุมชนอย่างจริงจังและต่อเนื่องอย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดี เค่นเห็นว่า เท่าที่ปฏิบัติอยู่นั้นอยู่ในระดับที่มากพอสมควร

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่น มีความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์มาก แสดงให้เห็นว่า ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นต้องการให้บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนมีการปฏิบัติมาก ๆ ด้วยเหตุนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชนทั้งภาครัฐและเอกชนควรให้การสนับสนุนส่งเสริมบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ด้วยการฝึกอบรมผู้นำท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น เพื่อที่จะได้นำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติจริงให้ ใกล้ เคียงหรือบรรลุตามบทบาทที่คาดหวังไว้

2. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไป ต่างมีความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนโดยส่วนรวมอยู่ใน เกณฑ์มาก เช่น เดียวกัน แสดงให้เห็นว่าผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในหมู่บ้านทั่วไปต้องการให้บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนมีการปฏิบัติมาก ๆ ด้วยเหตุนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหลายในการพัฒนาชุมชน ควรได้ประสานงานซึ่งกันและกันในอนาคตที่จะสนับสนุนให้ผู้นำท้องถิ่นมีความรู้ความสามารถ และกระตือรือร้นในการพัฒนาชุมชนของตนเองให้เจริญก้าวหน้า เพื่อให้ทัดเทียมกับหมู่บ้านอื่น ๆ ต่อไป

3. จากการสังเกตสภาพหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นในช่วง เวลาที่ผู้วิจัย เข้าไปเก็บ ข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า ถนนหนทางภายในหมู่บ้าน บ้านเรือน ชุมประดู รวมทั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ภายในหมู่บ้านอยู่ในสภาพที่ทรุดโทรม ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย เหตุที่เป็น เช่นนี้อาจสืบเนื่องมาจากหมู่บ้านพัฒนาดีเด่น เมื่อได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดหมู่บ้านพัฒนาแล้ว ผู้นำท้องถิ่นและประชาชน ต่างก็ละ เลยที่จะพัฒนาภายในหมู่บ้าน นอกจากนี้แล้วเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ไม่ได้แวะเวียน เข้าไปบ่อย ๆ เช่นเคยอีก เพราะต้อง เร่งนำโครงการต่าง ๆ ไปสู่หมู่บ้านที่จะพัฒนาเพื่อเข้าประกวดในปีต่อไป ด้วยเหตุนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงควรมีการติดตามผลภายหลังจากการชนะเลิศการประกวดแล้ว เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้นำท้องถิ่นและชาวบ้าน ได้มีการตื่นตัวที่จะพัฒนาหมู่บ้านให้ เจริญก้าวหน้าจนสามารถพึ่งตนเองได้

ข. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะได้มีการวิจัยถึงบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ในหมู่บ้านพัฒนาดีเด่น โดยศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ช่วงเวลาได้รับรางวัล กับช่วงหลังจากการได้รับรางวัล 1 ปี เพื่อนำผลเปรียบเทียบกันและดูความถาวรของบทบาท

2. ควรจะได้มีการวิจัยถึงเรื่องนี้ในกลุ่มประชากรภาคอื่น ๆ เพื่อที่จะได้ทราบว่าประชากรในภาคอื่นมีการรับรู้เช่นไรต่อบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข หรือส่งเสริมให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย